

Ще однією проблемою в діяльності казначейства є громіздкість та складність форм звітності про використання бюджетних коштів а також виконання кошторисів та бюджетів, що вимагає додаткових затрат праці від підрозділів державного казначейства. Всі перелічені проблеми заважають не тільки підрозділам державної казначейської служби України виконувати їх функції у порядку та на умовах, визначених Бюджетним кодексом України, але й виконанню бюджетів загалом, а тому потребують термінового та ефективного вирішення.

Подальше удосконалення касового обслуговування бюджету позитивно позначиться на якості бюджетного менеджменту загалом. Відтак буде сформовано передумови для поліпшення бюджетної дисципліни, поліпшення комунікацій між різними суб'єктами бюджетних правовідносин, зростання якості бюджетного контролю в Україні.

Література:

1. Малиняк Б. Напрямки модернізації казначейського обслуговування бюджетів в Україні. *Світ фінансів*. 2014. № 2. С. 48-55.

Галюк Ірина Петрівна

студентка 2 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – д. е. н., професор Кириленко О. П.

ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Запровадження реформи децентралізації, яка ґрунтується на базі «Стратегії – 2020» президента України, «Концепції реформи місцевого самоврядування» та Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», інших законодавчих актів, передбачає досягнення оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципами субсидіарності та децентралізації при стабільних джерелах доходів для їх реалізації, раціональне використання накопиченого потенціалу і, як наслідок, досягнення фінансової спроможності регіонів [1].

Фінансова децентралізація відображає фінансові повноваження органів регіонального рівня і є однією з фундаментальних умов

незалежності та життєздатності органів місцевої влади, яка виявляється у фіскальній незалежності органів місцевого самоврядування приймати рішення щодо формування бази оподаткування, визначення ставок відповідних місцевих податків та зборів, введення податкових стимулів для галузей економіки на регіональному рівні, а також формування структури видатків для надання суспільних благ населенню [2]. Фінансова децентралізація має свої певні переваги та недоліки. Перевагами фінансової децентралізації є:

- фінансова самостійність територіальних громад у забезпеченні своїх жителів суспільними благами;
- стимулювання державного сектору до реакції на вимоги громадян;
- створення умов для більш якісного забезпечення потреб населення;
- формування конкурентного середовища на різних рівнях місцевої влади за робочу силу та споживачів суспільних благ;
- формування ефективної системи вирівнювання з метою стимулювання розвитку територій;
- динамічність системи, здатність до інновацій та експериментування в наданні державних послуг.

Поряд з позитивними наслідками недоліки, це:

- ускладнення процесу перерозподілу фінансових ресурсів через бюджет та управління бюджетним процесом в цілому;
- складність узгодження локальних потреб територіальних громад із макроекономічними потребами країни;
- обмеження централізованого вирівнювання дохідної частини бюджетів територіальних громад.

З 2015 року джерела наповнення місцевих бюджетів було збільшено за рахунок передачі з державного бюджету на місця цілої низки податків, а також впровадження нових зборів. Наприклад, зараз місцева влада збирає 100% плати за надання адміністративних послуг, 100% державного мита, 10% податку на прибуток підприємств.

Також у місцеві бюджети надходять збори з роздрібного продажу підакцизних товарів за ставкою 5% вартості реалізованого товару. Крім того, їхні доходи поповнились податком на нерухомість, яким оподатковується і комерційне (нежитлове) майно, податком на автомобілі з великим об'ємом двигуна, 80% екологічного податку (замість 35%) та

25% плати за надра. Але найголовнішим є те, що місцева влада сама вирішує, на які потреби вона може витратити кошти.

З впровадженням фінансової децентралізації доходи місцевих бюджетів стрімко зростають: якщо у 2014 році їх обсяг становив 68,6 млрд грн, то за п'ять років, очікується, що зростуть майже в 4 рази та за підсумками 2019 року складатимуть 267 млрд грн. [3]. Такі результати стали можливими завдяки розширенню повноважень і підвищенню зацікавленості органів місцевого самоврядування у збільшенні надходжень до місцевих бюджетів, реалізації заходів щодо залучення резервів їх наповнення та підвищення ефективності адміністрування податків і зборів.

Про фінансову спроможність місцевих бюджетів свідчать залишки коштів на казначейських рахунках місцевих бюджетів. Станом на 01 січня 2019 року, залишки коштів усіх місцевих бюджетів України становили 49 млрд грн, із яких на рахунках загального фонду – 31,8 млрд грн. [3]. Залишки коштів місцевих бюджетів міст обласного значення становили 7,7 млрд грн, із яких на рахунках загального фонду – 5,4 млрд грн. Залишки коштів на рахунках ОТГ склали 5,1 млрд грн, із яких на рахунках загального фонду – 4,2 млрд грн.

Слід зауважити, що показники виконання бюджетів відображають загальний соціально-економічний стан відповідної громади та її потенціал до подальшого розвитку. Наявність достатніх ресурсів у місцевих бюджетах є індикатором того, що територіальна громада має можливість надавати більш якісні та більш різноманітні послуги своїм жителям, реалізовувати соціальні та інфраструктурні проекти, створювати умови для розвитку підприємництва та залучення інвестицій, розробляти програми місцевого розвитку та фінансувати інші заходи для всебічного покращання умов проживання жителів громади.

Отже, реформа децентралізації сприяє якісному покращенню життєвого середовища для мешканців громад, створенню реальних умов для всебічного розвитку територій та людських ресурсів, формування засад дієвого місцевого самоврядування.

Література:

1. Фурдичко Л. Є. Децентралізація: фінансова незалежність місцевих бюджетів України. Львів: 2015. 39–42 с.

2. Глосарії децентралізації – ключові поняття. URL: <https://decentralization.gov.ua/finance> (дата звернення: 13.11.2019).
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua> (дата звернення: 13.11.2019).

Горобець Ольга Миколаївна

студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ

Шкварок Тетяна Василівна

студентка 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Гупаловська М. Б.

СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ

Виконання місцевого бюджету є однією з найважливіших стадій бюджетного процесу. В умовах бюджетного реформування в Україні особливої актуальності набуває потреба підвищення ефективності виконання місцевих бюджетів за допомогою результативної діяльності місцевих фінансових органів, спрямованої на виконання цілей і завдань бюджетної політики.

Стан виконання місцевих бюджетів є показником стану фінансової політики та соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць. Саме тенденції виконання бюджетних доходів і видатків відображають пріоритети місцевої влади в контексті забезпечення економічних зрушень та соціальних гарантій на окремій території, що є запорукою ефективної бюджетної політики на макрорівні.

Останніми роками у більшості місцевих бюджетів спостерігається низький рівень власних та закріплених джерел доходів, що не дозволяє забезпечити достатню фінансову незалежність територій. Крім того, місцеві бюджети нині не фінансують навіть найнеобхідніших потреб місцевих громад та місцевих територій. При цьому спектр негараздів, пов'язаних із низьким рівнем дієздатності органів місцевого самоврядування, постійно розширюється [1]. Причиною цього є не тільки економічна криза, що охопила нашу державу, скільки проблеми низької самодостатності місцевих бюджетів.